

VERSLAG GOAB-KRING NOORD HOLLAND / ZUID HOLLAND NOORD

Dit is het verslag van de kenniskring GOAB Noord Holland / Zuid Holland noord, die plaatsvond op 26 maart 2026 van 10.00 – 12.00. Er waren 47 beleidsambtenaren en ve-aanbieders aanwezig, 1 vertegenwoordiger van OCW en 4 kenniskringleiders.

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws GOAB
3. Pedagogisch Partnerschap
4. Kwaliteitscyclus vve en kwaliteitsimpuls ve
5. Evaluatie en afronding

NIEUWS GOAB

Relevante kamerbrieven etc rond GOAB

GOAB bezuinigingen terugdraaien

OCW kan op dit moment niet meer over vertellen dan wat de nieuwe coalitiepartijen hebben aangegeven in combinatie met wat er in het coalitieakkoord staat:

Tekst coalitieakkoord: 'We gaan leerachterstanden vroeg aanpakken. We investeren in bewezen aanpakken zoals de rijke schooldag en voor- en vroegschoolse educatie via de gemeentelijke onderwijsachterstandsmiddelen We gaan ook door met een aanmeldplicht voor de basisschool vanaf 4 jaar.'

En in de financiële bijlage:

"Voor investeringen in het onderwijs is een envelop van structureel 1,5 miljard euro beschikbaar gesteld. Dit geld wordt onder andere besteed **aan terugdraaien van de bezuinigingen**, het regionaal investeringsfonds mbo, het verbeteren van kwaliteit en meer leraren voor de klas en versterken van de Inspectie, investeringen in onderzoek en wetenschap en aan de koopkracht van studenten."

Of die 10% korting op de GOAB middelen inderdaad wordt teruggedraaid, wordt pas op Prinsjesdag bekend.

Omzetting SPUK naar BFU

Momenteel worden de GOAB middelen uitgekeerd als specifieke uitkering. De huidige SPUK periode (4 jaar) loopt tot eind 2026. Zoals eerder aangekondigd, wordt de SPUK op termijn omgezet naar een bijzondere fondsuitkering. Maar dat duurt nog wel even, ivm benodigde wetswijziging. Op z'n vroegst wordt een BFU per 1-1-2028 van kracht.

Wel is besloten dat vanaf 2027 de nieuwe OAB-periode start, dus in de nieuwe periode gaat de BFU van kracht worden. In juni gaan we dit uitgebreider toelichten en duiden. Dit betekent dat maximaal 50% van het budget van 2026 mag worden doorgeschoven naar de volgende GOAB-periode en dus vanaf 2027 en verder worden besteed.

Kamerbrief 9 december

- Ve in gastouderopvang niet mogelijk gemaakt. Uit de verkenning is gebleken dat de impact op het verhogen van het bereik in de ve door het aanbieden van ve in gastouderopvang klein zal zijn. Daarnaast blijkt dat het draagvlak over de wenselijkheid onder gemeenten wisselt. Gezien de verschillen met de kinderdagopvang is ook aanpassing van regelgeving vereist, zoals verschillen in groepsgrootte en -samenstelling en het ontbreken van afstem- en overlegmomenten van een gastouder met andere collega's op een groep.
- In september 2025 verscheen de tweede tussenrapportage over de Tijdelijke Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen. Deze tweede meting laat zien dat steeds meer gemeenten en schoolbesturen op de hoogte zijn van de overlegplicht en de mogelijkheid om een tijdelijke nieuwkomersvoorziening in te richten. Vanaf de inwerkingtreding van de wet tot september 2025 zijn er in totaal 16 tijdelijke nieuwkomers-voorzieningen ingericht, allemaal voor het voortgezet onderwijs en 1 voor zowel po als vo.
- Resultaatafspraken aanpassen. Zoals u gemeld in een Kamerbrief van november 2024, wil ik het wetsartikel (artikel 160 WPO) over het maken van resultaatafspraken aanpassen en verhelderen.

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025Z21537&did=2025D50972

Internetconsultatie beroepskrachten

Sinds 2022 mogen kinderopvangorganisaties meer beroepskrachten in opleiding inzetten binnen de formatie. Dit is verhoogd naar 50% van de formatie op een kindercentrum (eerst was dit 33%). Deze verruiming was tijdelijk ingevoerd vanwege het personeelstekort in de kinderopvang en loopt (na twee verlengingen) voorsnog tot 1 juli 2026. De voorliggende wijziging maakt de maatregel structureel mogelijk.

Genoemde voordelen in de consultatie:

meer flexibiliteit in personeelsplanning, daarmee continuïteit voor ouders en kinderen (groep kan open blijven)
+ meer kinderen opvang bieden

en kan een belangrijke stimulans zijn voor de instroom en ontwikkeling van nieuwe pedagogisch professionals. Door beroepskrachten in opleiding meer ruimte te geven om formatief bij te dragen, kunnen zij in de praktijk waardevolle ervaring opdoen.

Maar: Een te snelle of onvoldoende begeleide formatieve inzet kan leiden tot overbelasting van zowel de beroepskrachten in opleiding als de vaste pedagogisch professionals op de groep. Dit kan risico's met zich meebrengen voor kwaliteit, werkdruk en behoud van medewerkers. Duidelijke voorwaarden rondom begeleiding, verantwoordelijkheden en de beoordeling van bekwaamheid zijn daarom belangrijk.

Voornemen: 1 juli in werking

<https://www.internetconsultatie.nl/regelingwetkinderopvangstructureelverruimeninzetberoepskrachteninopleiding/b1>

Aanvulling: deze maatregel geldt niet voor de ve. Daar is een apart wijzigingsbesluit van toepassing: <https://www.internetconsultatie.nl/wijzigingsbesluitve/b1>

Stand van zaken besluit basisvaardigheden ve

Advies van de Raad van State is binnen bij OCW en aan de hand van het advies gaat OCW een paar aanpassingen doen over de inzet van de beroepskracht in opleiding, o.a. een verduidelijking van de verantwoordelijkheden van de houder bij de begeleiding van de beroepskracht i.o. In verdere tijdspad zijn geen wijzigingen, dus inzet is nog steeds publicatie 1 mei.

Update nieuwe wet Kinderopvang

Achter de schermen wordt er hard aan gewerkt. Mocht de uitwerking consequenties hebben voor ve dan komen we daar inhoudelijk later op terug.

Lopend onderzoek naar inzet pedagogisch coach

Werk mee aan een wetenschappelijk onderzoek naar de pedagogisch coach in de kinderopvang! Er is nog weinig bekend over de coach, hoe hij/zij werkt, en wat de ervaringen zijn van de pedagogisch professionals die gecoacht worden. In dit onderzoek, geïnitieerd door het Expertisecentrum Kinderopvang, van de Hogeschool en Universiteit van Amsterdam (Ruben Fukkink), Universiteit Leiden (Harriet Vermeer) en Universiteit Utrecht (Pauline Slot) is aandacht voor de werkwijze van de coach en voor de ervaringen van pedagogisch professionals die gecoacht worden. Het onderzoek start met een online vragenlijst voor twee groepen: de pedagogisch coaches en pedagogisch professionals om zo beide kanten van coaching goed in beeld te brengen. De uitkomsten uit het vragenlijstonderzoek worden tijdens een congres van het Expertisecentrum Kinderopvang in september gepresenteerd. Daarna wordt het rapport gepubliceerd op de website van het Expertisecentrum.

<https://expertisecentrumkinderopvang.nl/bericht/doe-mee-aan-onderzoek-naar-pedagogische-coaching-in-de-kinderopvang>

Onderzoeken, handreikingen en externe webinars rond GOAB

Handreiking SMI

De Sociaal-Medische Indicatie (SMI) is een gemeentelijke vangnetregeling voor gezinnen die te maken hebben met sociaal-medische problematiek en geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Om de toegankelijkheid van SMI te vergroten hebben SZW en VNG afgesproken gezamenlijk te kijken hoe gemeenten kunnen komen tot meer uniformiteit. Deze handreiking is met en door een werkgroep van gemeenten opgesteld.

De handreiking heeft het over een basislijn, zoals: maak een SMI-verordening.

Daarnaast geeft het tips voor gemeentelijk SMI-beleid zoals: Gemeenten kunnen overwegen om de beoordeling van de toekenning van de tegemoetkoming SMI, op basis van gemeentelijk beleid/regelgeving, te laten doen door een (medisch) professional, bijvoorbeeld het wijkteam of WMO-consulenten.

Tot slot is er een heel hoofdstuk rond communicatie met tal van modelbrieven etc.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2026/02/03/handreiking-sociaal-medische-indicatie-smi>

Jaarlijks rapport onderwijsinspectie uitvoering taken LEA/vve

Het nieuwe Landelijk rapport gemeentelijke taakuitvoering 2025 van de Inspectie van het Onderwijs biedt voor het eerst in één document een breed overzicht van hoe gemeenten hun taken uitvoeren op het gebied van kinderopvang, onderwijsachterstandenbeleid, voor- en vroegschoolse educatie en onderwijs voor nieuwkomers. Het rapport laat zien dat gemeenten deze verantwoordelijkheden steeds beter oppakken, maar benadrukt ook dat volledig zicht op de doelgroepen noodzakelijk blijft om het beleid effectief te houden.

Onderwijsachterstandenbeleid: behoefte aan betrouwbare gegevens

Voor het bestrijden van onderwijsachterstanden blijft nauwe samenwerking tussen gemeenten, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties belangrijk.

Verbeterpunten/risico's die worden gezien door inspectie

Het is belangrijk dat jaarlijks alle LEA-onderwerpen aan bod komen om onderwijsachterstanden aan te pakken. De meeste onderwerpen worden besproken, alleen het onderwerp inschrijving en toelating (= hoe scholen leerlingen aannemen, heldere en transparante procedures om te voorkomen dat bepaalde groepen leerlingen worden benadeeld) staat minder vaak op de agenda. Om beter zicht te krijgen op hoe gemeenten en scholen hiermee omgaan, voert de Inspectie hier momenteel een onderzoek naar uit. De resultaten publiceren we begin 2026.

Betrouwbare gegevens over doelgroepkinderen ontbreken nog vaak, maar zijn wel belangrijk om goed beleid te voeren. Drie groepen worden uitgelicht:

- zicht op peuters en kleuters met risico op een taalachterstand: bereik en non-bereik
- welke kinderen met onderwijsachterstanden hebben vanaf groep 3 extra ondersteuning nodig – constatering dat gemeenten verschillende activiteiten inzetten maar niet altijd duidelijk voor ogen hebben welke doelgroep zij hiermee willen bereiken – iets om samen met onderwijs op te pakken
- zicht op aantal nieuwkomers in de gemeente, met name in mbo-leeftijd. Lastig door verhuizingen en doorplaatsingen.

Gemeenten worden opgeroepen om hierin regie te nemen, zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Gemeenten kunnen hun werk nog verder inrichten volgens een doorlopende aanpak van effectief cyclisch werken. Dat betekent monitoren, evalueren en waar nodig de koers bijstellen. De Inspectie moedigt gemeenten aan om dit actief op te pakken en structureel te borgen in hun werkwijze. Zie handreiking kwaliteitscyclus vve, verderop in dit verslag.

Nieuwkomersonderwijs

Sinds de invoering van de tijdelijke wet nieuwkomersvoorzieningen in 2023 hebben gemeenten een extra verantwoordelijkheid: het organiseren van voldoende onderwijsplekken en het bewaken van een doorgaande leerlijn. Veel gemeenten voldoen inmiddels aan de overlegplicht, maar volledig zicht op de nieuwkomerspopulatie ontbreekt nog regelmatig. Vroegtijdige monitoring en evaluatie zijn daarom cruciaal om onderwijs voor nieuwkomers tijdig en passend in te richten.

<https://www.goab.eu/nieuws/landelijk-rapport-gemeentelijke-taakuitvoering-2025-gemeenten-pakken-wettelijke-taken-op-goed-zicht-op-doelgroepen-blijft-aandachtspunt/>

Themaonderzoek Inspectie naar o.a. onderwijsachterstandenbestrijding

Wat valt op in het beleid?

In het onderwijsachterstandenbeleid is aandacht voor andere beleidsterreinen, zoals jeugd en sociaal domein. Andersom wordt OAB in breder beleid nauwelijks genoemd.

Vve komt vaker terug in ander beleid. Ook worden in vve-beleid andere beleidsterreinen genoemd.

Kinderopvang wordt wel genoemd in breder beleid, maar er is meestal geen apart beleid met kwaliteitsdoelen voor kinderopvang. De focus ligt vooral op toezicht en handhaving.

Gemeenten maken verschillende keuzes in de uitwerking van hun beleid. Onderwerpen die concreet in de wet staan, werken gemeenten ook concreter uit.

Gemeenten formuleren weinig concrete, meetbare doelen en evaluatieplannen.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De uitkomsten laten zien dat beleid voor jonge kinderen nog niet altijd samenhangend is ingericht. Zo wordt kinderopvang vaak genoemd, maar ontbreken inhoudelijke doelen. Ook maken gemeenten keuzes, waardoor sommige onderwerpen minder aandacht krijgen. Dit vraagt om bewuste keuzes bij het opstellen en verbinden van beleid.

Hoe verder?

Meer samenhang in beleid kan helpen om gericht te werken aan gelijke kansen. Gemeenten hebben daarnaast behoefte aan meer duidelijkheid in de wet. De inspectie verkent in gesprekken met gemeenten goede voorbeelden van meetbare doelen en evaluatieplannen. Deze voorbeelden worden gebruikt binnen het stimulerend toezicht. De inzichten uit dit onderzoek neemt de inspectie mee in de doorontwikkeling van het interbestuurlijk toezichtkader.

<https://www.goab.eu/nieuws/rapport-inspectie-van-het-onderwijs-toont-dat-beleid-voor-jonge-kinderen-niet-altijd-samenhangend-is/>

Nieuws vanuit GOAB-ondersteuningstraject

Handreiking GOAB en aanpalend beleid

De handreiking informeert én inspireert om onderwijsachterstandenbeleid in een bredere context aan te pakken:

- Randvoorwaarden om beleidsterreinen effectief te verbinden, zoals bestuurlijk commitment, gezamenlijke visie en duidelijke rolverdeling
- Concrete raakvlakken tussen GOAB en jeugdbeleid, armoedebeleid, aanpak laaggeletterdheid en inclusieve kinderopvang
- Praktijkvoorbeelden van gemeenten Amersfoort, Ridderkerk, Roosendaal en Zaanstad die op verschillende manieren invulling geven aan meer samenhang
- Reflectievragen om te bepalen waar je gemeente staat en waar kansen liggen

De handreiking is bedoeld voor gemeenteambtenaren die (mede)verantwoordelijk zijn voor het GOAB-beleid en die onderwijsachterstandenbeleid in een bredere context willen aanpakken.

Filmpjes in meerdere talen over meerwaarde ve

Er zijn filmpjes gemaakt in meerdere talen over de meerwaarde van ve, o.a. Turks en Pools. Deze zijn 11 maart op de GOAB website gezet. De filmpjes mogen voor eigen gebruik ingezet worden, het is juist bedoeld een zo'n groot mogelijk groep te bereiken.

<https://www.goab.eu/nieuws/nieuwe-video-voor-ouders-over-voorschoolse-educatie-in-meerdere-talen/>

Webinar inclusief aanbod ve

Tijdens de online bijeenkomst van 20 januari 2026 over inclusieve kinderopvang in de voorschoolse educatie (VE) is vooral aangegeven dat zonder goede samenwerking komt inclusie niet van de grond.

De handreiking Op weg naar inclusieve kinderopvang vormde de rode draad van het programma.

Drie praktijkvoorbeelden lieten zien hoe visie, inhoud en samenwerking elkaar versterken:

De gemeente Utrecht benadrukte het belang van een gedeelde visie die actief wordt onderhouden. De gemeente speelt daarbij een stevige rol in het verbinden en informeren van partners.

Kinderopvang Wildewijs uit Dronten liet zien hoe een inclusief VE-aanbod vorm krijgt wanneer alle kinderopvanglocaties VE aanbieden en reguliere kinderen en kinderen met extra ondersteuningsbehoeften samen worden opgevangen in de peuterplusopvang. Dit succes is te danken aan hechte samenwerking en steun van onder andere de gemeente en de JGZ.

Den Haag kiest voor een gebiedsgerichte aanpak waarbij kinderopvangpartners zelf aan het roer staan op weg naar een inclusief aanbod. Dit vergroot het eigenaarschap en leidt tot concrete ideeën om de praktijk te versterken.

<https://www.goab.eu/kennisbank/webinar-toewerken-naar-een-inclusief-aanbod-binnen-ve-kinderopvang/>

Webinar regionaal samenwerken rond OAB

Op 9 december vond het webinar over regionale samenwerking binnen OAB/vve plaats. De regio's IJmond en Bevelanden deelden hun ervaringen met het opzetten en uitbouwen van hun samenwerking. Zij gingen onder meer in op de aanleiding, de gekozen werkwijze en de belangrijkste voor- en nadelen die zij in de praktijk ervaren.

Het webinar is volledig terug te kijken. Ook de presentaties zijn beschikbaar.

<https://www.goab.eu/kennisbank/terugblik-webinar-regionale-samenwerking-oabvve/>

Binnenkort verschijnt (Q2 2026)

Handreikingen: Financiën, Vroegschoolse Educatie, Doorgaande lijn en tot slot over Gemeenteraadsverkiezingen

Webinar over Afspraken maken met JGZ. Deze is op 9 april 14.00-15.30. Aanmelden via de link in de Powerpoint.

<https://www.goab.eu/agenda/online-inspiratiebijeenkomst-samen-sterk-in-vve-naar-heldere-afspraken-tussen-gemeenten-en-jgz/>

PEDAGOGISCH PARTNERSCHAP

Er zijn meerdere handreikingen beschikbaar gekomen, zie powerpoint.

Vanuit de zaal de opmerkingen:

- Ik ga ouderbetrokkenheid in nieuwe beleid opnemen
- We geven voor 2 uur per week subsidie voor ouderbetrokkenheid: Ik ga concreter bespreken met de partners waar dat aan besteed mag / kan / moet worden

Voorbeeld Hoorn:

Hoorn heeft aantal jaar geleden integrale aanpak [Samen van Start](#) opgezet om het peuter- en kleuterdomein meer met elkaar te verbinden. Op negen scholen met hoogste verwachte onderwijsachterstand. Een belangrijk kenmerk van de aanpak is de inzet van een ouderbegeleider op elke school die:

- actief contact legt met de ouders, vanaf aanmelding en intake, vraagbaak en vertrouwenspersoon, o.a. huisbezoeken, 1-op-1 begeleiding bij gesprekken, formulieren etc.
- Helpt ouders wegwijs te worden in school
- Ouders aan elkaar verbindt, bijv. dmv ouderbijeenkomsten
- -educatief partnerschap stimuleert, bijv. door verteltassen te ontwikkelen, door een informatieochtend te organiseren
- de samenwerking tussen opvang- en onderwijs(professionals) ondersteunt en teamleden coacht op partnerschap met ouders.

De ouderbegeleider maakt deel uit van het team rondom peuters en kleuters en valt onder de verantwoordelijkheid van de schooldirecteur.

Ontwikkeling van het project was een gezamenlijke inspanning van de schoolbesturen en kinderopvang op basis van kennis uit onderzoek over wat lage SES-scholen succesvol maakt.

www.samenvanstart.nl

KWALITEITSCYCLUS

Handreiking kwaliteitscyclus vve

De handreiking Kwaliteitscyclus vve - Samen cyclisch werken aan de kwaliteit en opbrengsten van voor- en vroegschoolse educatie ondersteunt gemeenten bij het systematisch werken aan de kwaliteit van hun vve-beleid. De handreiking laat zien hoe je met een duidelijke kwaliteitscyclus samen met partners werkt aan heldere doelen, monitoring, evaluatie en verbetering.

De handreiking beschrijft:

- Wat een kwaliteitscyclus vve is en waarom die belangrijk is
- Uit welke onderdelen de kwaliteitscyclus bestaat
- Hoe je de kwaliteitscyclus koppelt aan de bredere beleidscyclus
- Welke stappen nodig zijn om de cyclus in te richten
- Wat de inhoud is van de kwaliteitscyclus

De handreiking bevat praktische voorbeelden, checklists, voorbeeldvragen en een stappenplan. Daarmee krijgen gemeenten en hun partners handvatten om structureel samen te werken aan kwaliteit, monitoring en verbetering van het vve-beleid.

<https://goab.eu/nieuws/nieuwe-handreiking-kwaliteitscyclus-vve/>

Marleen Vixseboxse van gemeente Alkmaar licht toe waarom en hoe ze een handboek vve heeft samengesteld.

KWALITEITSCYCLUS EN KWALITEITSIMPULS VE

Wat ga je doen in nieuwe beleidsronde om kwaliteit ve te versterken?

Verschillende nieuwe onderzoeken geven aanwijzingen.

In vier groepen uiteen:

1. Startleeftijd ve verlagen naar 2 jaar
2. Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach
3. Sturen op samenstelling ve-groep
4. Kwaliteit vroegschoolse educatie verhogen

In de bijlage bij de mail is het overzicht van wetenschappelijke literatuur per thema te vinden.

Uit de groepjes

1. Startleeftijd verlagen

Vraag; zijn er voorbeelden van ve-groepen met kinderen jonger dan 2 jaar?

Ve- groepen jonger dan 2 jaar: <https://www.goab.eu/nieuws/pilot-vervroegde-voorschoolse-educatie/>

2. Inzet pbm'er

Op zoek naar manieren voor gemeentelijke inhoudelijke sturing,

Voorbeeld: gezamenlijke training of intervisie

3. Samenstelling ve-groep
4. Vroegschoolse educatie
 - Scholen met OAB-score met drempel hoger dan 0 (scholen die middelen krijgen van Rijk) kunnen bij gemeente subsidie aanvragen voor activiteiten bovenop eigen OAB-beleid
 - Scholen met een schoolweging boven 30 krijgen 17.500 euro voor maatwerk in groep 1 en 2 (in kleine groepjes taalondersteuning buiten de klas)

Lastig: scholen willen de middelen inzetten op zorg, niet op taal. Hoe ga je daar mee om?

AFRONDING

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor nieuwe handreikingen, verslagen en de planning van bijeenkomsten. Ook kun je je aanmelden voor de LinkedIn-GOAB-groep om op de hoogte te blijven.

De volgende bijeenkomst voor gemeenten wordt gehouden op <datum> juni 2024. Dit is een <fysieke/online> bijeenkomst van 10.00-12.30 in <naam stad>. De uitnodiging volgt te zijner tijd.

Mist een collega op onze GOAB-contactlijst of staat er een oud-collega op? Laat het weten via <naam kenniskringleider en emailadres>).